

Toespraak van Zijne Heiligheid paus Franciscus voor de klimaatconferentie in Dubai
(voorgelezen door kardinaal Parodin).

Mijnheer de Voorzitter,

Mijnheer de secretaris-generaal van de Verenigde Naties,

Geachte staatshoofden en regeringsleiders,

dames en heren,

Helaas kan ik niet bij u zijn, zoals ik zo graag had gewild. Toch ben ik bij u, want de tijd dringt. Ik ben bij u omdat de toekomst van ons allen nu meer dan ooit afhangt van het heden dat we nu kiezen. Ik ben met jullie omdat de vernietiging van het milieu een overtreding tegen God is, een zonde die niet alleen persoonlijk maar ook structureel is, een zonde die een groot gevaar vormt voor alle mensen, vooral de meest kwetsbaren in ons midden en die een conflict tussen generaties dreigt te ontketenen. Ik ben met jullie omdat klimaatverandering "een wereldwijde sociale kwestie is die nauw verbonden is met de waardigheid van het menselijk leven" (Apostolische Exhortatie *Laudate Deum*, 3). Ik ben bij jullie om de vraag te stellen die we nu moeten beantwoorden: Werken we aan een cultuur van leven of een cultuur van dood? Tot u allen doe ik deze hartelijke oproep: Laten we kiezen voor het leven! Laten we kiezen voor de toekomst! Mogen we aandacht hebben voor de schreeuw van de aarde, mogen we de smeekbeden van de armen aanhoren, mogen we gevoelig zijn voor de hoop van de jongeren en de dromen van kinderen! We hebben een grote verantwoordelijkheid: ervoor zorgen dat hun toekomst niet wordt ontzegd.

Het is nu duidelijk geworden dat de huidige klimaatverandering voortkomt uit de oververhitting van de planeet, voornamelijk veroorzaakt door de toename van broeikasgassen in de atmosfeer als gevolg van menselijke activiteit, die de afgelopen decennia onhoudbaar is gebleken voor het ecosysteem. De drang om te produceren en te bezitten is een obsessie geworden, met als gevolg een buitensporige hebzucht die het milieu tot voorwerp van ongebreidelde uitbuiting heeft gemaakt. Het klimaat, dat op hol is geslagen, roept ons toe om deze illusie van almacht te stoppen. Laten we opnieuw onze grenzen erkennen, met nederigheid en moed, als de enige weg naar een leven van authentieke vervulling.

Wat staat dit in de weg? De verdeeldheid die momenteel onder ons bestaat. Maar een wereld die volledig verbonden is, zoals de onze vandaag de dag, zou niet onverbonden moeten zijn door degenen die haar besturen, met internationale onderhandelingen die "geen significante vooruitgang kunnen boeken door standpunten van landen die hun nationale belangen boven het wereldwijde gemeenschappelijke goed stellen" (Encycliek *Laudato Si'*, 169). We worden geconfronteerd met ferme en zelfs onbuigzame standpunten die berekend zijn om inkomens- en bedrijfsbelangen te beschermen, waarbij we dit soms rechtvaardigen op basis van wat er in het verleden is gedaan en waarbij we periodiek de verantwoordelijkheid afschuiven op anderen. Toch gaat de taak waartoe we vandaag geroepen zijn niet over gisteren, maar over morgen: een morgen die, of we het nu leuk vinden of niet, van iedereen zal zijn of anders van niemand.

Bijzonder opvallend in dit verband zijn de pogingen om de schuld af te schuiven op de armen en de hoge geboortecijfers. Dit zijn onwaarheden die krachtig moeten worden ontkracht. Het is niet de schuld van de armen, want de bijna helft van onze wereld die het meest behoeftig is, is verantwoordelijk voor nauwelijks 10% van de giftige uitstoot, terwijl de kloof tussen de weinigen die rijk zijn en de massa's armen nog nooit zo afschuwelijk is geweest. De armen zijn de echte slachtoffers van wat er gebeurt: we hoeven alleen maar te denken aan de benarde situatie van inheemse volken, ontbossing, de tragedies van honger, water- en voedselonzekeerheid en gedwongen migratie. Geboorten zijn geen probleem, maar een hulpbron: ze zijn niet tegen het leven, maar voor het leven, terwijl bepaalde ideologische en utilitaire modellen die nu met fluwelen handschoenen worden opgelegd aan gezinnen en volkeren echte vormen van kolonisatie zijn. De ontwikkeling van veel landen, die al gebukt gaan onder een zware economische schuld, mag niet bestraft worden; in plaats daarvan moeten we de voetafdruk van een paar naties verantwoordelijk achten voor een zeer verontrustende "ecologische schuld" ten opzichte van vele andere landen (zie *ibid.*, 51-52). Het zou niet meer dan rechtvaardig zijn om geschikte middelen te vinden om de financiële schulden die op verschillende volkeren drukken kwijt te schelden, niet in het minst in het licht van de ecologische schuld die ze verschuldigd zijn.

Dames en heren, staat u mij toe als broeders en zusters tot u te spreken in naam van het gemeenschappelijke huis waarin wij leven, en u deze vraag te stellen: Wat is de uitweg? Het is de weg die u in deze dagen nastreeft: de weg van de saamhorigheid, het multilateralisme. Inderdaad, "onze wereld is zo multipolair en tegelijkertijd zo complex geworden dat er een ander kader voor effectieve samenwerking nodig is. Het is niet genoeg om alleen aan machtsevenwichten te denken... Het gaat erom globale en effectieve regels op te stellen (Laudate Deum, 42). In dit opzicht is het verontrustend dat de opwarming van de aarde gepaard is gegaan met een algemene afkoeling van het multilateralisme, een groeiend gebrek aan vertrouwen binnen de internationale gemeenschap en een verlies van het "gedeelde besef... een familie van naties te zijn" (SAINT JOHN PAUL II, toespraak tot de Organisatie van de Verenigde Naties ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van haar oprichting, New York, 5 oktober 1995, 14). Het is essentieel om het vertrouwen, dat de basis vormt van multilateralisme, weer op te bouwen.

Dit geldt voor de zorg voor de schepping, maar ook voor vrede. Dit zijn de meest urgente kwesties en ze zijn nauw met elkaar verbonden. Hoeveel energie verspilt de mensheid aan de vele oorlogen die momenteel aan de gang zijn, zoals die in Israël en Palestina, in Oekraïne en in vele delen van de wereld: conflicten die de problemen niet zullen oplossen, maar alleen maar zullen vergroten! Hoeveel grondstoffen worden er verspild aan wapens die levens verwoesten en ons gemeenschappelijk huis verwoesten! Nogmaals presenteer ik dit voorstel: "Laten we met het geld dat wordt uitgegeven aan wapens en andere militaire uitgaven een wereldfonds oprichten dat eindelijk een einde kan maken aan de honger" (Encycliek *Fratelli Tutti*, 262; vgl. SAINT PAUL VI, Encycliek *Populorum Progressio*, 51) en laten we werken aan de duurzame ontwikkeling van de armere landen en aan de strijd tegen klimaatverandering.

Het is aan deze generatie om gehoor te geven aan de roep van volkeren, jongeren en kinderen, en de basis te leggen voor een nieuw multilateralisme. Waarom beginnen we niet

juist vanuit ons gemeenschappelijke huis? Klimaatverandering duidt op de noodzaak van politieke verandering. Laten we de engheid van eigenbelang en nationalisme achter ons laten; dit zijn benaderingen die tot het verleden behoren. Laten we samen een alternatieve visie omarmen: dit zal helpen om een ecologische bekering tot stand te brengen, want "er zijn geen blijvende veranderingen zonder culturele veranderingen" (Laudate Deum, 70). In dit opzicht wil ik u verzekeren van de betrokkenheid en steun van de katholieke kerk, die zich sterk inzet voor het werk van onderwijs en het aanmoedigen van deelname door iedereen, evenals voor het bevorderen van een gezonde levensstijl, aangezien iedereen verantwoordelijk is en de bijdrage van ieder van ons fundamenteel is.

Broeders en zusters, het is essentieel dat er een doorbraak komt die geen gedeeltelijke koerswijziging is, maar eerder een nieuwe manier om samen vooruitgang te boeken. De strijd tegen klimaatverandering begon in 1992 in Rio de Janeiro en de Overeenkomst van Parijs van 2015 was "een nieuw begin" (ibid., 47). Nu moeten we opnieuw beginnen. Moge deze COP een keerpunt blijken, waarbij een duidelijke en tastbare politieke wil wordt getoond die kan leiden tot een beslissende versnelling van de ecologische transitie door middel van middelen die aan drie eisen voldoen: ze moeten "efficiënt, verplicht en gemakkelijk te controleren" zijn (ibid., 59). En bereikt worden in vier sectoren: energie-efficiëntie; hernieuwbare bronnen; het uitbannen van fossiele brandstoffen; en onderwijs in levensstijlen die minder afhankelijk zijn van de laatste.

Laten we alstublieft vooruitgaan en niet terugkeren. Het is bekend dat verschillende overeenkomsten en toezeggingen "slecht zijn geïmplementeerd door het ontbreken van geschikte mechanismen voor toezicht, periodieke herziening en sancties in gevallen van niet-naleving" (Laudato Si', 167). Nu is het tijd om niet langer uit te stellen, maar om te zorgen, en niet alleen te praten over het welzijn van jullie kinderen, jullie burgers, jullie landen en onze wereld. U bent verantwoordelijk voor het opstellen van beleid dat concrete en samenhangende antwoorden kan geven, en op die manier de nobelheid van uw rol en de waardigheid van de dienst die u uitvoert te tonen. Uiteindelijk is het doel van macht om te dienen. Het heeft geen zin om je vast te klampen aan een autoriteit die op een dag herinnerd zal worden omdat ze niet in staat was om actie te ondernemen toen dat dringend en noodzakelijk was (cf. ibid., 57). De geschiedenis zal jullie dankbaar zijn. Net als de samenlevingen waarin jullie leven, die helaas verdeeld zijn in "fan bases", tussen onheilsprofeten en onverschillige omstanders, radicale milieuactivisten en klimaatveranderingsontkenkers... Het heeft geen zin om je in de strijd te mengen; in dit geval, net als in het geval van vrede, helpt het niet om de situatie te verbeteren. De remedie is goede politiek: als een voorbeeld van concreetheid en samenhang van bovenaf komt, zal dit de basis ten goede komen, waar veel mensen, vooral jongeren, zich al inzetten voor de zorg voor ons gemeenschappelijke huis.

Moge het jaar 2024 deze doorbraak markeren. Ik denk graag dat een goed voorteken kan worden gevonden in een gebeurtenis die plaatsvond in 1224. In dat jaar schreef Franciscus van Assisi zijn "Canticle of the Creatures". Franciscus was toen volledig blind en na een nacht van lichamelijk lijden werd zijn geest verheven door een mystieke ervaring. Hij wendde zich toen tot de Allerhoogste om al die wezens te loven die hij niet meer kon zien, maar wist dat ze zijn broeders en zusters waren, omdat ze uit dezelfde Vader voortkwamen en gedeeld werden met andere mannen en vrouwen. Een geïnspireerd gevoel van broederschap bracht

hem ertoe zijn pijn om te zetten in lofprijzing en zijn vermoeidheid in hernieuwde toewijding. Kort daarna voegde Franciscus een strofe toe waarin hij God prees voor hen die vergeven; hij deed dit om - met succes - een onbetamelijk conflict tussen de burgerlijke autoriteiten en de plaatselijke bisschop te beslechten. Ook ik, die de naam Franciscus draagt, wil u met de oprechte urgentie van een gebed deze boodschap meegeven: Laten we onze verdeeldheid achter ons laten en onze krachten bundelen! En laten we met Gods hulp de donkere nacht van oorlogen en milieuvernietiging achter ons laten om van onze gemeenschappelijke toekomst de dageraad van een nieuwe en stralende dag te maken. Dank u wel.